

HODNOCENÍ MAGISTERSKÉ PRÁCE

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ UK

ŘÍZENÍ A SUPERVIZE V SOCIÁLNÍCH A ZDRAVOTNÍČYCH ORGANIZACÍCH

Jméno autora/ky práce	Bc. Monika Fabiánová
Název práce	Adaptace klientek azylového domu pro matky s dětmi ve Středočeském kraji
Autor posudku – jméno	Mgr. Radek Carboch Ph.D.
Vedoucí práce /oponent	Ing. Mgr. Matěj Lejsal
Rok obhajoby	2024
Specializace	Řízení

1. Hodnocení volby tématu práce (relevance k oboru, originalita)	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	Téma práce směřuje pozornost k problematice matek-samoživitelek a jejich dětí v tíživé životní situaci a zaměřuje se na proces adaptace klientek azylového domu při vstupu do instituce. Zvolené téma přivádí do centra pozornosti důležité problémy zvláště zranitelné skupiny a slibuje prohloubit empirický vhled v dosud jen málo probádané oblasti. Zároveň výzkum interakce klientek se sociálními službami může být zajímavý a přínosný i teoreticky, neboť předpokládá detailní a zaměřený pohled na jeden ze zajímavých problémů v sociálních vědách, kterým je utváření našich životů ve vztahu k specifickým institucím péče a uzavření.
2. Hodnocení formulace hlavního cíle práce	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	Cíl práce je formulován poměrně jasně a přesvědčivě, i když samotná formulace (s. 47) cíle by měla obsahovat i zdůvodnění, proč takový výzkum provádíme. Mnoho důvodů o potencionálním přínosu takového výzkumu je uvedeno v úvodní části textu, ale bylo by dobré je přenést i do samotné formulace. Práce si klade zajímavý empirický cíl, teoretický cíl nesleduje.
3. Hodnocení provázanosti kapitol a struktury práce	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	Struktura práce sice umožňuje sledovat důležité souvislosti zkoumaného problému v jejich provázání, nicméně ne všechny jsou zcela jasné. Autorka dělí část na teoretickou a empirickou. Není potom zřejmé, proč už v teoretické části prezentuje výsledky výzkumu (s. 28).
4. Hodnocení práce se zdroji, včetně zahraničních(?), míra vyjasnění pojmů, teoretické zpracování	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	Přehled dosavadního stavu bádání by neměl být jen více méně prostým výčtem prací, které se zabývají podobnou institucí či cílovou skupinou. Na s. 12 se například uvádí: „Přínos této závěrečné práce dle mého názoru je vhodný z hlediska možnosti nahlédnutí do problematiky této cílové skupiny a vede k poznání a orientaci se v dané problematice (Kvardová, 2007; Procházková, 2014). Je potřeba jít více do textů samotných a pokusit se i s jejich pomocí otázku adaptace lépe teoreticky vystavět. I v souvislosti s tím je práce oslabována nevyjasněnou teorií. Používané teoretické nástroje jsou spíše obecné a neumožňují jasněji zaměřit výzkumný problém. Autorka zjevně usiluje o uchopení zkoumaného problému v jeho komplexitě: „Já jsem adaptaci jako pojem a proces uchopila pomocí oborů biologie, fyziologie, sociologie, pedagogiky a personálního managementu.“ (s. 29) V teoretické části proto z takto rozličných inspirací splétá teoretické základy, aby vystavěla něco, co lze chápat jako ideálně-typický model adaptace. Ten do určité míry slouží při analýze a zpracování výsledků, ale jeho nedůsledná formulace

	<p>neumožňuje jiné než obecné, teoretizující postřehy. Zároveň nevyjasněná teoretická východiska jsou spojená s celou řadou zásadních otázek.</p> <p>Například na straně 47 autorka říká, že prostřednictvím kazuistik chtěla „objektivně informovat čitatele o anamnéze, aktuálním stavu, problematice spojené s adaptací a sociální diagnóze.“ O jaký druh objektivity se jedná? Na čem je založená? A kde stojí výzkumnice ve vztahu k službě? I přes některé nejasnosti s využitím teorie se autorce přeci jen podařilo vystavět sledovatelkou teoretizující linii a v mnoha ohledech srozumitelnou argumentaci.</p>
5. Hodnocení metodologického uchopení a jeho zdůvodnění, etické aspekty výzkumu	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	<p>S ohledem na cíle výzkumu zvolila autorka vhodnou metodologii. Za zvážení samozřejmě stojí pro případné příští výzkumy v této oblasti, rozšířit metodu polostrukturovaných rozhovorů o zúčastněná pozorování. Na tomto místě je třeba vyzdvihnout autorčinu schopnost zajistit si vstup do takového prostředí, souhlasy s výzkumem u vedení instituce, ale především schopnost zapojit všechny stávající klientky do výzkumu. Je zjevné, že autorka si uvědomuje celou řadu etických nebezpečí a těm se také snaží metodologicky čelit. Přesto i v případě etických otázek spojených s výzkumem se ukazuje jako významná nedostatečnost teoretického uchopení problému.</p> <p>Azylové domy jsou prostředím, ve kterém jistě působí mocenské vztahy. Bohužel v textu tato skutečnost není dostatečně reflektována. V kazuistikách můžeme najít například takové výroky: „Je vzorná v dodržování stanovených pravidel“ (s. 54); „Je vzorná klientka dodržující režim a pravidla, má cíl, který se snaží naplnit svojí pílí.“ Ale z textu také víme, že součástí pravidel je například kontrola úklidu třikrát týdně, hlášení každého odchodu, které se mi jeví v případě dospělých lidí jako naprosto nedůstojné a spíše jako nástroj zvýšeného dohledu. Stává se potom člověk odmítající ponižující pravidla objektivně špatným klientem? Neměla by být smysluplnost a etičnost takových pravidel součástí výzkumu? Například v souvislosti s tím, že součástí teoretických východisek i zákon o sociálních službách, který do popředí staví zachování důstojnosti uživatelů.</p> <p>Na mnoha místech práce staví na spomém předpokladu jednoty zájmů organizace a klientů a opomíjí mocenský rozměr vztahů podpory a péče, což má zjevné etické a politické dopady a ovlivňuje i možnosti interpretace. Autorka například uvádí: „Respondentka nezmiňuje v odpovědi na žádnou z otázek profesionální péči sociálních pracovníků, dedukuji, že to může být spojené s krátkou dobou pobytu v AD a s přetrvávajícím psychickým stavem spojeným s traumatizujícími zkušenostmi z blízké minulosti a stavem po porodu.“ (s. 66). Šlo by v rámci výzkumu nechat interpretaci více otevřenou? Možná, že právě její zkušenost ze sociálních pracovníky nebyla dobrá. Přijde mi, že mnoho zajímavého z hlasu respondentek se ztrácí a rozměluje v objektivním hlase autorky. I v této souvislosti bych na vrhova místo označení „R1“, „R2“ a podobně použít v rámci anonymizace nějaká obyčejná lidská jména. Zvýrazní se tím skutečnost, že zkoumaní jsou lidé a na vědeckosti práce to nijak neubere.</p>
6. Hodnocení zpracování a interpretace výsledků výzkumu	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	<p>Autorka v závěru práce pojmenovává a třídí faktory a překážky a adaptace, jak se s nimi setkala ve výpovědích komunikačních partnerek. Jde ale spíše jen o určité uspořádání výpovědí, které sice stále přináší mnoho zajímavého – z praxe péče i pro praxi péče – které ale není úplně interpretací, jako spíše opakovaným výčtem již uvedeného. Nejasné teoretické ukotvení neumožňuje teoretičtější rozvedení výsledků. Některá empirická zjištění při tom volají po rozvinutí a dalším vysvětlení. I v závěru přehlížení mocenského rozměru podpory vede k mnoha problematickým závěrům – pozice výzkumnice v mnoha ohledech nebezpečně splývá s ideálními předpoklady o fungování služby.</p>
7. Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce	<p>a) výborně</p> <p>b) velmi dobře</p> <p>c) dobře</p> <p>d) nevyhovující</p>
Odůvodnění:	<p>Autorce se podařilo skrze výzkum procesu adaptace představit konkrétní podobu služby azylový dům. Výzkum přinesl řadu zajímavých empirických zjištění, některé z možností jejich využití autorka nabízí v samotném závěru práce.</p>
8. Hodnocení formální stránky práce	<p>a) výborně</p>

		b) velmi dobře
		c) dobře
		d) nevyhovující
Odůvodnění:	Je zjevné, že formální stránce byla věnována pozornost. Zřejmě je snaha o konzistenci v grafické úpravě, formátování, způsobech odkazování, seznamu literatury.	
9. Hodnocení přínosu práce pro praxi		a) výborně
		b) velmi dobře
		c) dobře
		d) nevyhovující
Odůvodnění:	Závěr práce přináší zajímavé empirické poznatky o procesu adaptace a autorka předkládá i soubor jejich možných využití v praxi. Čtenáře by jistě zajímalo, jak na závěry výzkumu reagovaly komunikační partnerky, ale i vedení služby.	
10. Otázky k obhajobě	<p>1. Ústřední problematika adaptace je vystavěna na předpokladu, že při vstupu do azylového domu jsou to právě nové klientky, které se musí přizpůsobit instituci. V praxi jde ale o interakci mezi klientem a institucí a přizpůsobit se novému klientu musí také instituce. V čem by mohlo být přínosné sledovat také adaptaci azylového domu na nové klientky?</p> <p>2. Na některých místech textu se pro mě nesrozumitelně používá slovo objektivní. Můžete vysvětlit, jak vám pomohl realizovaný výzkum vyjasnit si rozdíl mezi subjektivním a objektivním v rámci sociálně-vědného výzkumu?</p> <p>3. Výzkum přinesl některé zajímavé empirické poznatky. Měla jste možnost o nich diskutovat s někým z praxe, tedy klientkami či zaměstnanci azylového domu? Mají už děti v azylovém domě na zahradě pískoviště?</p>	
11. Celkové zhodnocení práce		a) výborně
		b) velmi dobře
		c) dobře
		d) nevyhovující
Odůvodnění:	Práce Moniky Fabiánové – i přes některé nejednoznačnosti a nedůslednosti v teoretickém uchopení výzkumu – přináší zajímavý empiricky založený pohled na problematiku adaptace klientek v azylovém domě. Ve vztahu s tím a s ohledem na vše, co bylo uvedeno výše, doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobré .	

.....
podpis autora posouzení

Dne 10. 9. 2024